

Nevele, 8 maart 2017

Aan: Ms. Federica Mogherini, High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy and Vice-President of the European Commission,

Mr. Carlos Moedas, Commissioner for Research, Science and Innovation,
European Commission,
Wetstraat 200,
1049 Brussels.

Betreft: het EU Horizon 2020 "Law-Train" project

Geachte Mevr. Mogherini, Mr. Moedas,

Geruggesteund door 480 academici van alle Belgische universiteiten en 190 Belgische kunstenaars en cultuurwerkers, hebben wij er bij onze nationale autoriteiten op aangedrongen dat ze zich zouden terugtrekken uit het EU Horizon 2020 "Law-Train" project. Hierbij aansluitend, hebben wij de eer de bezwaren die naar onze mening tegen dit project moeten ingebracht worden, ook aan u voor te leggen. Wij zijn er ons van bewust dat we noch de eersten noch de enigen zijn om dat te doen. Vanuit onze bijzondere hoedanigheden, echter, menen wij niet afzijdig te mogen blijven wanneer de ethische en morele status van de EU in de wereld op het spel staat. Terwijl wij ons aansluiten bij het verzet tegen het project vanwege de Europese civiele samenleving, hebben wij een dossier samengesteld ten einde onze bezwaren te onderbouwen: "*Waarom een Partnership met de Israëlische Politie Onverdedigbaar is*" (52 blz.).

Samenvatting: Van onze bezwaren is er één van fundamentele aard: namelijk dat tegen de aanwezigheid op de partnerlijst van "Law-Train" van het Israëlische Ministerie van Openbare Veiligheid, met in het bijzonder de Nationale Politie. De zware inbreuken tegen het internationaal recht begaan door de diensten van dit Ministerie zijn keer op keer aangeklaagd door de VN instanties zowel als door internationale, Israëlische en Palestijnse mensenrechtenorganisaties. Samen met het Israëlische leger (het IDF) en de veiligheidsdiensten (Shin Bet), zijn de agenten ervan schuldig aan een eindeloze reeks van dagelijkse misdaden, zoals onteigening, verwoesting, aanhouding, geweldpleging, moord en vernedering, op gelijk welk ogenblik (wij hebben deze misdaden gedocumenteerd in de hoofdstukken 4 en 5 van het dossier). Het partnership, daarom, van het Ministerie in "Law-Train" berooft het project van alle ethische en morele geloofwaardigheid, ondanks de ethische controles die het heeft ondergaan en welke ook de doelstellingen die het ons voorhoudt. Het project maakt de EU medeplichtig aan zware schendingen van de mensenrechten, daarom moet de financiering ervan onterecht door de Europese Commissie worden stopgezet.

1. Het Internationaal Recht. Met Resolutie 2334 heeft de VN Veiligheidsraad eens te meer de Israëlische koloniseringspolitiek streng veroordeeld als "*een flagrante*

schending van het internationaal recht". Israël, echter, heeft de internationale gemeenschap eens et meer voor schut gezet door op de resolutie te reageren met de aankondiging van de bouw van 6.000 nieuwe kolonistenwoningen in de West Bank en Oost-Jeruzalem. Daarbovenop heeft de Knesset de zogeheten "*regularisatiewet*" goedgekeurd. Zogenaamde "*outposts*", gebouwd op grond in Palestijns privébezit en zelfs binnen het Israëlische recht illegaal, zijn erdoor "*geregulariseerd*". Met deze "*landroofwet*" – zoals zij eigenlijk zou moeten heten – mogen kolonisten vanaf nu alles pakken wat ze willen. De internationale gemeenschap in haar geheel en de Europese Unie in het bijzonder kregen nog maar eens een klap in het gezicht toegediend.

Israël's politiek van onteigening van de grond en natuurlijke en menselijke hulpbronnen van de Palestijnen, in combinatie met gelegaliseerde vormen van raciale apartheid en onderdrukking, worden met de dag gruwelijker. Dat geldt met name voor Oost-Jeruzalem. In 1967 geannexeerd in strijd met het internationaal recht, wordt het sedertdien onderworpen aan een continu proces van verjoodsing. Terwijl ze onder het juk leven van de brutale grenspolitie, worden de Palestijnse inwoners van Jeruzalem behandeld als immigranten in hun eigen stad. Wijken worden afgebroken, hun huizen in beslag genomen of gesloopt: alleen al in 2016 werden meer huizen afgebroken in Oost-Jeruzalem dan in enig ander jaar sedert 1967. De continue instroom van nieuwe joodse kolonisten vormt het complement van deze politiek in strijd met de Vierde Conventie van Genève. Zeer recent nog werden de bouwvergunningen goedgekeurd voor honderden Joodse woningen in drie kolonies van Oost-Jeruzalem. Niet bij toeval, is door de hoofden van de diplomatieke missies van de EU in Jeruzalem en Ramallah in hun recent vertrouwelijk rapport aan u, gewaarschuwd dat "*de situatie in Jeruzalem nooit zo bedreigend is geweest sinds 1967.*"

Ook de transfert van Israël's nationale openbare instellingen naar het 'Arabische' stadsdeel van Jeruzalem heeft als doel de etnisch-religieuze en politieke status ervan te wijzigen (nogmaals in strijd met het internationaal recht). Dat is het geval, bijvoorbeeld, met de vestiging van het Israëlische Ministerie van Openbare Veiligheid en het hoofdkwartier van de Nationale Politie, beide partners in "Law-Train". Idem dito voor het Ministerie van Wetenschap en Technologie. In juni 2014, desalniettemin, heeft uw voorgangster, Mevrouw Catherine Ashton, ermee ingestemd de EU-Israël R&D-associatieovereenkomst "*Horizon 2020*" gezamenlijk met de Israëlische minister van Wetenschap en Technologie te ondertekenen in bezet Oost-Jeruzalem. Dit voorbeeld van diplomatieke inschikkelijkheid ten aanzien van de bezettingsmacht was van tevoren formeel mogelijk gemaakt door de 2013 EC "*Richtlijnen*" inzake de toekenning van fondsen aan Israëlische instellingen (zie paragraaf 11b ervan). Het is voor ons allesbehalve duidelijk hoe de erin voorziene vrijstelling wat de vestigingsplaats betreft van Israëlische nationale instanties in overeenstemming kan zijn met het door de EU beleden "*princiële standpunt*", namelijk "*dat alleen entiteiten en activiteiten binnen Israël's grenzen van vóór 1967 in aanmerking komen voor steun van de EU*" (briefing aan Mevrouw Ashton van 24 juli 2013). Paragraaf 11 (b) van de "*Richtlijnen*" komt onzes inziens neer op een schending van (in ieder geval de geest van) de Vierde Conventie van

Genève (Art. 49 en 64), evenals van talrijke resoluties van de Veiligheidsraad. Bv. resolutie 465: *"alle maatregelen die door Israël genomen worden om het fysieke karakter, de samenstelling, de institutionele structuur of de status van Jeruzalem te wijzigen, hebben geen rechtsgeldigheid"*. De *"flexibiliteit"* van de Europese Commissie bij het toepassen van haar verheven principes in het geval van de Israëliische staat is, zacht uitgedrukt, opmerkelijk. (Zie onze Dossier, kap. 1)

2. De Israëliische Politiekrachten.

Om *"orde"* en *"veiligheid"* af te dwingen heeft het Israëliische Ministerie van Openbare Veiligheid de beschikking over een aantal politiediensten: naast de gewone politie onder meer ook de Grenspolitie en de *Yoav Unit* (laatstgenoemde is belast met de sloop en etnische zuivering van de bedoeïenendorpen in de Negev) en de Israëliische Gevangenisdienst (IPS). Zij zijn keer op keer aangeklaagd door VN-instanties (bv. het Comité tegen Foltering, dat tegen Racisme, UNICEF, e.a.) en door een groot aantal internationale, Israëliische en Palestijnse mensenrechtenorganisaties. Zij delen allemaal een grote bezorgdheid om de wandaden van de Israëliische politie- en de veiligheidsdiensten.

In hun dagelijkse *"routine"*, inderdaad, van vervolging, ontvoering, opsluiting en ondervraging van Palestijnse mannen, vrouwen en kinderen, maken die diensten zich samen met het bezettingsleger schuldig aan racisme, willekeurig en buitensporig geweld, mishandeling en foltering, collectieve straffen en moorden. De aanwezigheid, daarom, van het Ministerie en zijn diensten als deelnemer aan een Europees R&D project als *"Law-Train"* draagt ertoe bij praktijken die neerkomen op zware schendingen van de internationale mensenrechten te legitimeren en normaliseren. De feiten zelf worden elke dag uitgebreid gedocumenteerd door tal van nieuwsagentschappen en mensenrechtenorganisaties. Zich verstoppen, daarom, achter *"ethische procedures"* die geen rekening houden met de bredere context van de mensenrechten, is noch ethisch noch juridisch een aanvaardbare optie. (Zie hoofdstukken 4 en 5 van het Dossier).

3. "Dubbel Gebruik"?

Doel van het project is het optimaliseren van *"transculturele"* ondervragingstechnieken ten behoeve van de strijd tegen internationale drugsdelicten. De EC deelt ons mee dat *"mechanismen aanwezig zijn om te voorkomen dat de Horizon 2020 fondsen worden gebruikt voor activiteiten die in strijd zijn met het internationaal recht"*. Het project zelf *"is bedoeld om de bestaande ondervragingspraktijken van de consortiumleden te verbeteren aangezien het gebaseerd is op 'investigative interviewing' en meer in het bijzonder op het PEACE-model van de 'best practice method', dat door de Verenigde Naties is aanbevolen als het beste model om mishandeling en dwang te voorkomen en de mensenrechten te vrijwaren"* (Mr. C. Moedas in het Europees Parlement). De mogelijkheid, echter, dat verkregen methoden en technieken in de toekomst worden aangepast en op een of andere manier toepasselijk worden gemaakt voor *"anti-terrorisme"* ondervragingen onder dwang van Palestijnse politieke gevangenen, kan niet

bij voorbaat worden uitgesloten. Gelet op het negatieve mensenrechtenpalmares van de diensten van het Ministerie zijn we van mening dat wantrouwen hieromtrent gerechtvaardigd is.

Er wordt evenwel gesuggereerd dat de technische competenties verworven dank zij het project zouden kunnen leiden tot een meer humane behandeling van Palestijnse gevangenen (in 2016 waren ze met bijna 7.000, 536 van hen werden vastgehouden in "administratieve detentie", en ongeveer 400 ervan waren minderjarigen). Die hypothese, echter, gaat voorbij aan de ideologische en politieke achtergrond van de "routine" misdrijven van de Israëlische politie en veiligheidsdiensten. Die ruimere context is er een van kolonialisme en geïnstitutionaliseerd racisme. Vandaar heeft het gebruik van harde ondervragingspraktijken en zelfs marteling tegen zogenaamde "veiligheidsgevangenen" (minderjarigen inbegrepen) niet enkel de bedoeling (hoe foutief ook) nuttige informatie en bekentenissen te bekomen. In feite zijn ze gekoppeld aan andere systematische wanpraktijken, zoals: het vernederen en brutaliseren van mensen bij de checkpoints, het terroriseren van volwassenen en kinderen met nachtelijke raids en onaangekondigde legeroefeningen, het collectief straffen, het kreupel maken van jongeren door hen in de knie of benen te schieten, het achterhouden van de lichamen van gedode dierbaren, mensen te dwingen hun eigen huis te slopen, een "shoot to kill" beleid te voeren, enz., enz. Allemaal maken zij deel uit van een bewuste politiek om een onderdrukte bevolking in onderworpenheid te houden en elke dissidentie of rebellie te smoren. Tegelijkertijd, moet je zeggen, zijn alle vormen van geweld uiteindelijk ook bedoeld als een soort van "transfertpleidooi" (zo de Israëlische journaliste Amira Hass). D.w.z. door hen te doen "leven als honden" (zo Moshe Dayan, in 1967), moet dit beleid ertoe leiden dat de Palestijnen "vrijwillig" uit Joods "Groot-Israël" zouden emigreren. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat er geen initiatieven zijn gemeld vanwege politie- of veiligheidsagenten om hun ondervragingsmethoden en -praktijken ten aanzien van de Palestijnse bevolking te vermenselijken.

4. Institutioneel racisme en "Ethiek". De "Ethische Richtlijnen en Procedures" van "Law-Train" eisen "dat elke partner de wetten en voorschriften van de andere deelnemende partnerlanden respecteert", een eis die bestempeld wordt als "van fundamenteel belang voor de uitvoering van het project." Hoe redelijk het op het eerste gezicht ook mag lijken, er stelt zich hier een groot probleem wat het coördinerende land betreft, d.i. Israël. Onder meer het VN-Comité voor de Uitbanning van Rassendiscriminatie (CERD), inderdaad, kwam tot de conclusie dat raciale of etnisch-religieuze discriminatie van "niet-Joodse" burgers diep geworteld is in Israëls wetgeving en juridisch systeem. Ook Adalah (Juridisch Centrum voor de Rechten van de Arabische Minderheid in Israël) lijst meer dan 60 "discriminerende wetten" op die de ongelijke behandeling van "niet-Joden" wettelijk verankeren. Terwijl de vereiste van "respect" ook van toepassing is op Israëls eigen 'wetten en voorschriften', ontzeggen de "Ethische Richtlijnen" aan de niet-Israëlische partners van het project hun vrijheid van meningsuiting ten aanzien van gedocumenteerde wanpraktijken. Terwijl hun instemming stilzwijgend geïmpliceerd wordt, worden de Europese partners

medeplichtig gemaakt aan het Israëlische beleid van schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten.

De *"Ethics Checks"* van het project vóór de start ervan zijn uitgevoerd door de Europese Commissie en de KU Leuven. Tijdens de duur van het project, zo worden we geïnformeerd, *"wordt op de ethische aspecten voortdurend toezicht gehouden door een speciaal aangewezen externe "ethics director" [dr. Dr. Galit Nahari van dezelfde Bar-Ilan University] die wat wordt afgeleverd telkens beoordeelt, en door regelmatige technische beoordelingen vanwege externe onafhankelijke deskundigen"* (zo Mr. Moedas). Deze controles, begrijpen we, zijn van toepassing (1) op de *"onderzoeksethiek"* van het project: in het geval van *"Law-Train"* bv. de deontologische kwesties in de relatie tussen de onderzoeker en de geïnterviewde; (2) op de *"inhoudsethiek"*, dat wil zeggen de beledend doelstellingen en maatschappelijke implicaties. We hebben geen problemen met deze procedures.

De partners echter van het project werden duidelijk níet onderworpen aan een *"ethics check"*. Wat meer is, in het geval van een project dat gericht is op politionele technieken en methodes, is een fundamentele ethische evaluatie alleen realiseerbaar indien het project wordt geconfronteerd met de bredere, institutionele, politieke en ideologische context waarin het wordt gelanceerd en gecoördineerd. In het geval van *'Law-Train'*, een politioneel project gecoördineerd en gecontroleerd door een Israëlische universiteit die nauwe banden onderhoudt met de Israëlische *Security Agency* (de Shin Bet), en waaraan wordt deelgenomen door de Israëlische politiediensten, is die bredere context er een van dagelijkse politiemisdrijven en, meer in het algemeen, van racistische onderdrukking en ontmenselijking van een inheemse bevolking. De aanwezigheid, om die reden, van het Israëlische Ministerie van Openbare Veiligheid en zijn politie onder zijn partners berooft *"Law-Train"* van al zijn ethische en morele geloofwaardigheid. (Zie Dossier, Hfst. 2).

5. "Dialogen" van de EU. Wij zijn zeer bekommerd om de mensenwaardige levensomstandigheden die sinds 70 jaar worden opgelegd aan het Palestijnse volk. Terwijl ze essentieel zijn voor wat de Israëlische journaliste Amira Hass Israëls *"politiek van wreedheid"* noemt, hebben de misdaden van de Israëlische politie- en veiligheidsdiensten een verpletterende impact op het leven van hun slachtoffers. Het is juist dat de EC stelt dat op basis van *"een brede wederzijds voordelige samenwerking"* (dus niet op basis van de bindende regels van het internationaal recht) de EU *"zich engageert in een regelmatige dialoog met Israël over kwesties met betrekking tot de mensenrechten"*. Die dialogen, zo worden we geïnformeerd, *"zijn gericht op een aantal soms moeilijke mensenrechtenbekommernissen"*, waarbij er bij Israël geregeld wordt aangedrongen dat het maatregelen zou nemen *"om mogelijke gevallen van marteling en mishandeling te voorkomen en aan te pakken"* (Mevr. Mogherini in het EP).

Wat we echter in overweging moeten nemen zijn de concrete *"feiten op de grond"*. Zij leren ons dat vele decennia van *"dialoog"* en *"betrokkenheid"* bij de Israëlische staat in

werkelijkheid niets hebben opgeleverd en geen enkele impact hebben gehad. Geweld, mishandeling en misbruik, foltering (ook van kinderen), onderdrukking en onteigening, ze blijven maar doorgaan, of beter: ze worden al maar erger. Hetzelfde, wat dat betreft, is het geval geweest met het "*vredesproces*": alle "*vredesbesprekingen*" en het gehele "*proces*", zelfs op zijn hoogtepunt, hebben zelden of nooit de Israëlische bulldozers doen vertragen of een einde gesteld aan de onophoudelijke etnische zuivering. Niet voor niets, heeft een boek van de Britse journalist en schrijver, Jonathan Cook, als titel "*Disappearing Palestine*".

Geconfronteerd met de kennelijke minachting van Israël voor het internationaal recht en de voortdurende, zware schendingen van de mensenrechten, blijven de EU-beleidsmakers desalniettemin volharden in het volgen van een strategie die al lang haar failliet bewezen heeft. Vanwege de prioriteit die wordt gegeven aan de wederzijdse economische, wetenschappelijke en andere voordelen en als gevolg van haar weigering enigerlei reële druk te zetten op de Israëlische regeringen, in het openbaar of in privé, blijft de EU tegen beter weten in vasthouden aan deze mislukte strategie. Er mee te volharden, nochtans, komt neer op Einsteins defenestratie van waanzin: erin volharden hetzelfde te doen en toch andere resultaten verwachten.

De feiten op de grond, inderdaad, laten slechts één eerlijke conclusie toe: langsde zijde van Israël's politieke leiders waren dialoog en onderhandelingen nooit meer dan een schertsvertoning die hen toeliet de regels van het internationaal recht en de fundamentele rechten van de mens te blijven schenden, tegen alles en iedereen in. Wij, Europeanen, laten ons graag voorstaan op onze "*fundamentele ethische principes*" (samengevat in art. 2 van het Associatieverdrag tussen de EU en Israël, waar ze "*een essentieel onderdeel*" van de overeenkomst worden genoemd) terwijl we in de praktijk een onvoorwaardelijke, "*speciale*" en "*nauwe*" relatie behouden met de Israëlische staat. Onvermijdelijk (en niet zonder reden) worden wij door de rest van de wereld gezien als huichelaars. Tegelijkertijd moet het ons niet verbazen dat de EU haar morele geloofwaardigheid verliest in de ogen van steeds meer van haar eigen burgers.

Conclusie. Mevr. Mogherini en M. Moedas, de aanwezigheid van het Israëlische ministerie van Openbare Veiligheid, met de Israëlische politie, in een EU R&D programma valt niet te verdedigen, noch juridisch, noch ethisch noch moreel. We dringen er daarom bij de Europese Commissie op aan de financiering van het gecompromitteerde "*Law-Train*" project stop te zetten. Zulke moedige beslissing zou Israël's politici en publieke opinie duidelijk maken dat de EU effectief niet langer tolereert dat de fundamentele rechten van het Palestijnse volk op een waardig leven, gelijkheid, vrijheid en rechtvaardigheid, blijvend met voeten worden getreden. Waar de Amerikaanse politiek een onvoorspelbare wending neemt, is het afdwingen van de regels van het internationaal recht meer dan ooit een Europese verantwoordelijkheid. De tijd voor retoriek - toespraken, vermaningen, zorgen, waarschuwingen en zelfs bedreigingen - en voor dubbelzinnigheid is al lang voorbij. Maar al te lang, inderdaad, pleegt de EU "*symbolische gebaren te stellen of verklaringen af te leggen die de feiten op*

de grond niet veranderen" (Prof. Shlomo Avineri). Concrete actie is nu nodig, is dringend, omdat *"elke extra dag dat de bezetting blijft bestaan een dag extra is waarin nieuwe misdaden worden gepleegd"* (de Israëliische journalist Gideon Levy).

Een halt moet worden toegeroepen aan het onrecht waarvan Palestijnse kinderen, vrouwen en mannen het slachtoffer zijn, dag in dag uit. Met de wens daartoe een bijdrage te leveren, zelfs bescheiden, hebben we een gedetailleerd dossier samengesteld. Het is bij deze brief gevoegd, maar het kan ook gelezen worden online: http://www.bacbi.be/pdf/lawtraindossier_EN.pdf of de Nederlandstalige versie op http://www.bacbi.be/pdf/lawtraindossier_NL.pdf.

De BACBI-Stuurgroep: Prof. Marie-Christine Closon (UCLouvain), Dr. Pascal Debruyne (UGent), Prof. Patrick Deboosere (VUBrussel), Prof. Lieven De Cauter (KULeuven), Em.Prof. Herman De Ley (UGent), Lieve Franssen (dirigent Brussels Brecht-Eislerkoor), Carl Gydé (director CAMPO), Prof. Perrine Humblet (ULBruxelles), Prof. Marc Jacquemain (ULiège), Raven Ruëll (metteur en scène).

Em.Prof.Dr. Herman De Ley,
herman.deley@ugent.be

[Lijst van 480 "academici" en 190 "kunstenaars"]